

Δομημένο Πρόγραμμα Μνημονικών Δεξιοτήτων

Μακροπρόθεσμη Μνήμη

Δραστηριότητες
παιχνίδια και
βιωματικές δράσεις

my - book.gr
Πρώτο Ψηφιακό Εκπαιδευτικό Υλικό

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό Υπόβαθρο.....	4
Καταιγισμός ιδεών.....	12
Ποια ταιριάζουν;.....	14
Λόγια ψάχνουν σπίτι!!.....	22
Κάρτες αινιγμάτων.....	24
Ζεστό – Κρύο.....	26
Ο χορός.....	29
Των φωνηέντων.....	29
Των συμφώνων.....	31
Καθημερινά γνωστικά έργα.....	33
1ο επίπεδο.....	33
2ο επίπεδο.....	35
Λίστες Λέξεων.....	37
Ακολουθία γραμμάτων-λέξης.....	40
Διαδρομή στον χώρο.....	41
Σωστή σειρά γραμμάτων.....	41
Σωστή σειρά αριθμών.....	42
Σωστή σειρά γραμμάτων για σχηματισμό λέξης.....	43
Σωστή σειρά στις συλλαβές για σχηματισμό λέξης.....	44
Ακολουθία εντολών.....	45
Οπτικά γραφικά.....	47
1ο επίπεδο.....	47
2ο επίπεδο.....	48
3ο επίπεδο.....	50
Βρες τι λείπει.....	53
Σωστή σειρά γραμμάτων.....	53
Σωστή σειρά αριθμών.....	54
Σωστή σειρά γραμμάτων για σχηματισμό λέξης.....	55
Σωστή σειρά στις συλλαβές για σχηματισμό λέξης.....	56
Ετεροχρονισμένη Ανάκληση σε πεζά κείμενα.....	57
1ο επίπεδο.....	57
2ο επίπεδο.....	61
Ακολουθία γραμμάτων.....	64
Ακολουθία αριθμών.....	66
Ακολουθία Λέξεων.....	68
Αρχειοθέτηση Νέων Πληροφοριών σε Γνωστούς Φακέλους.....	70

Θεωρητικό υπόβαθρο

Περίληψη

Ο σκοπός του προγράμματος παρέμβασης είναι η ανάπτυξη και η ενίσχυση των γνωστικών ικανοτήτων. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα έχει ως στόχο την καλλιέργεια μνημονικών δεξιοτήτων μέσα από την εκπαίδευσή τους σε μνημονικές στρατηγικές. Πολύ συχνά τα παιδιά με αναπτυξιακές δυσκολίες, εκτός από τις άλλες δυσκολίες που εκδηλώνουν, έχουν και αρκετά περιορισμένες επιδόσεις στη μνήμη, αφού παρουσιάζουν αδύναμες στρατηγικές για συνειδητή εγχάραξη φθόγγων, λέξεων και προτάσεων στη μνήμη, ενώ, ταυτόχρονα παρουσιάζουν αδύναμη βραχύχρονη και μακρόχρονη μνήμη στις σειροθετήσεις και στη διαδοχή-αλληλουχία γεγονότων. Η μεθοδολογία του προγράμματος βασίστηκε στην εκπαίδευση των μαθητών αυτών σε μία σειρά οργανωμένων στρατηγικών πρόσληψης, αποθήκευσης και ανάκλησης των πληροφοριών. Η οργάνωση του υλικού βασίστηκε στην αξιοποίηση λεκτικών, αριθμητικών και οπτικών πληροφοριών και στην προσθήκη δραστηριοτήτων, για να ενισχυθεί η μακροπρόθεσμη και εργαζόμενη μνήμη. Πρέπει να επισημανθεί ότι το υλικό βασίστηκε στην εναλλαγή των δραστηριοτήτων και στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών μέσα στο πρόγραμμα. Η εφαρμογή του προγράμματος έγινε σε 10 μαθητές με διαγνωσμένες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και συναφείς παιδοψυχιατρικές διαταραχές. Η χρονική διάρκεια του προγράμματος ήταν 5 μήνες, με καθημερινή εφαρμογή 10 λεπτών. Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος έγινε με το ψυχομετρικό εργαλείο Detroit-test. Στα αποτελέσματα αναδείχτηκε η κατάκτηση βασικών δεξιοτήτων μνημονικής ανασυρσης και ανάκλησης από τους μαθητές και προτάθηκαν μελλοντικές προτάσεις γενίκευσης των δεξιοτήτων μέσω των γνωστικών αντικειμένων. Συμπερασματικά, φάνηκε ότι η εκπαίδευση μνημονικών στρατηγικών σε μαθητές με ΕΕΑ μπορεί να αποτελέσει μέρος του περιεχομένου της εκπαίδευσής τους.

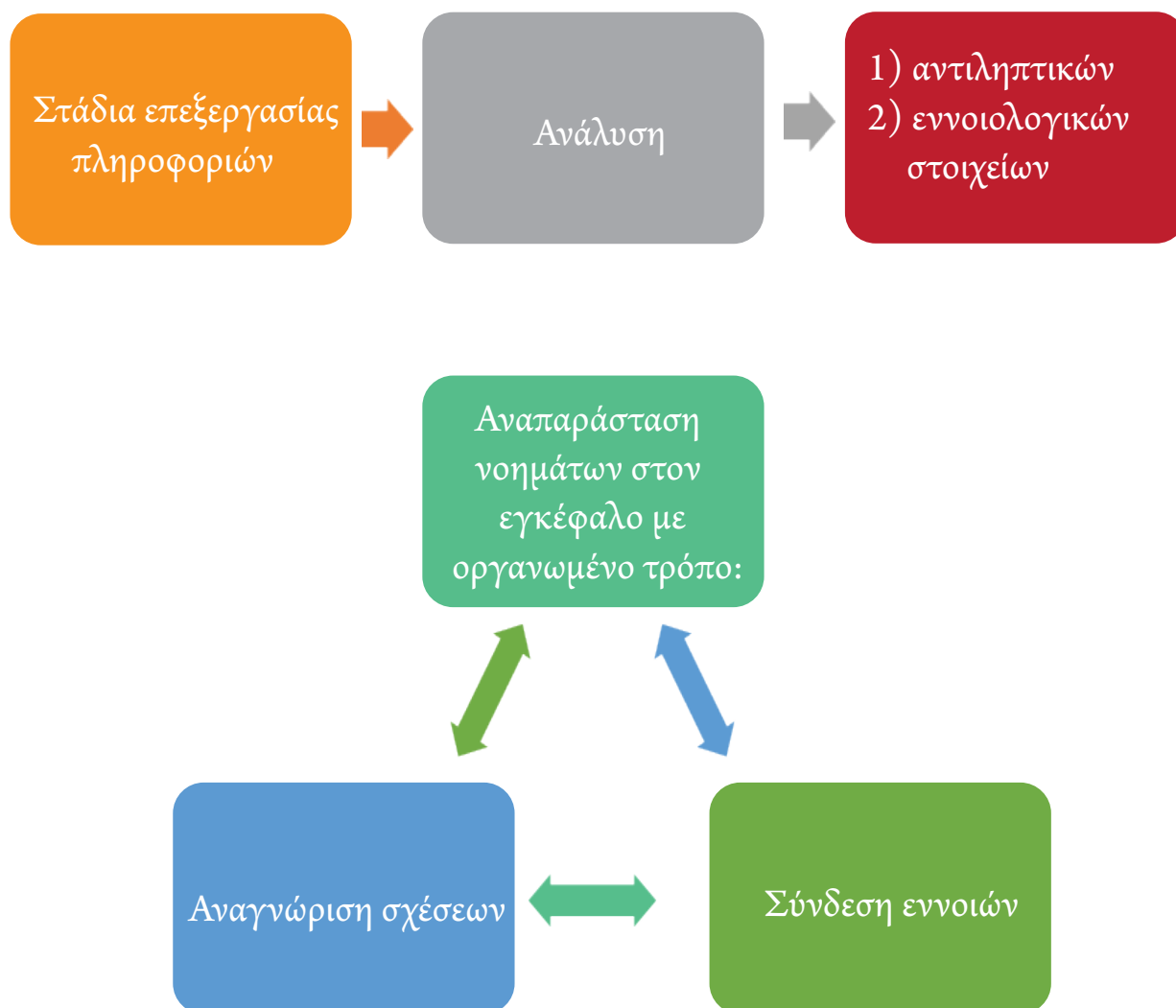
Λέξεις-Κλειδιά: γνωστικές ικανότητες, πρόσληψη, αποθήκευση, ανάκληση, μνημονικές στρατηγικές

Εισαγωγή

Στην ψυχολογία, με τον όρο μνήμη εννοούμε, τους τρόπους με τους οποίους οι πληροφορίες, που έχουμε επεξεργαστεί στο παρελθόν, επηρεάζουν (ή μπορούν να επηρεάσουν) τη σκέψη μας και τη συμπεριφορά μας στο παρόν.

- Η μνήμη είναι μία από τις σημαντικότερες γνωσιακές λειτουργίες καθώς μας επιτρέπει να χρησιμοποιούμε προηγούμενα αποθηκευμένες πληροφορίες σε δραστηριότητες του παρόντος. Η σημερινή μας

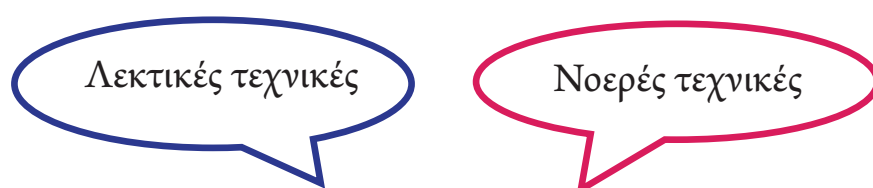
Έχει αποδεχθεί, ακόμα, πως η οπτικοχωρική μνήμη αποτελείται από υπο-συστατικά, τα οποία είναι ένας προφορικός παράγοντας, τρεις οπτικοχωρικοί παθητικοί παράγοντες (ακολουθιακο-χωρικός, τυχαίο-χωρικός και οπτικός) και ένας οπτικοχωρικός ενεργός παράγοντας, οι οποίοι συνδέονται μεταξύ τους και συνθέτουν την οπτικοχωρική εργαζόμενη μνήμη (Mammarella & Pazzaglia, 2010).

Μνημονικές Στρατηγικές

Οι στρατηγικές είναι μία σειρά από μνημονικές τεχνικές που εφαρμόζουμε όταν θέλουμε να θυμηθούμε πληροφορίες. Μέσω της γνωστικής ψυχολογίας, προσδιορίζεται ότι η χρήση στρατηγικών εκμάθησης μπορεί να αποτελέσει αποτελεσματικό τρόπο για ανάκληση και χρήση πληροφοριών (Hermann, 2010).

Πιο συγκεκριμένα, υπάρχει μία σειρά από μνημονικές στρατηγικές που αξιοποιούν λεκτικά και νοητικά στοιχεία.

πλένομαι	αγγίζω	φοβάμαι	κρυώνω	περιμένω
σαπουνίζω	τρίβω	ξεπλένω	ζεσταίνομαι	λερώνω

παίζω	τρέχω	κάθομαι	ξεκουράζομαι	γράφω
βλέπω	κάνω	φωτίζω	ανασαίνω	ρωτάω

διαβάζω	ξύνω	κάθομαι	γράφω	πέφτω
ανησυχώ	πατώ	τσακώνομαι	φωνάζω	μαθαίνω

Ίσως να έχει κάτι να φάω εδώ.	Πόση ώρα θα τρίβουμε ακόμη!	Εκτός παιχνιδιού!
Ανοίξτε το στόμα σας, παρακαλώ.	Τι νόστιμο παγωτό!	Επιτέλους, η ταινία αρχίζει!
Όλη την τράπουλα θα χτίσω!	Δεν θα προλάβω!	Τι ωραίο βιβλίο!
Πρέπει να παραδώσω το γράμμα!	Καλή μας όρεξη!	

Επίδοση

Επισήμανση: Πες τα βήματα που θα ακολουθήσεις για να διορθώσεις ή να βελτιστοποιήσεις την κατάσταση που σου παρουσιάζεται, αρχικά, με οπτικό βοήθημα και, στη συνέχεια, χωρίς αυτό.

Μοντελοποίηση

Ποια βήματα θα ακολουθήσεις για να ετοιμαστείς για το σχολείο;

1. Ξυπνάω
2. Πλένομαι
3. Τρώω πρωινό
4. Ντύνομαι
5. Ετοιμάζω την τσάντα μου
6. Φεύγω

1ο επίπεδο

Τι θα κάνεις για...

Ποια βήματα θα ακολουθήσεις για να συμμαζέψεις το δωμάτιο;

Επισήμανση: Διαβάζεις την κάθε στήλη λέξεων ή σου διαβάζουν. Στη συνέχεια, ολοκληρώνεις τις προσπάθειες.

Στήλη 1	Στήλη 2
καλοκαίρι	τραπέζι
παραλία	φασόλια
μαγιό	σινεμά
αντηλιακό	κλειδί
γυαλιά	τσακωμός
ηλιοθεραπεία	φωνή
θάλασσα	βάπτιση

1η προσπάθεια

Πες όσα θυμάσαι.

Επίδοση

2η προσπάθεια με μνημονικό μηχανισμό

Βήματα στρατηγικής:

1. Τι κοινό έχουν οι λέξεις σε κάθε στήλη;
2. Ομαδοποιείς το κοινό στοιχείο και προσπαθείς να τις θυμηθείς.

Επίδοση

Στρατηγική της νοερής απεικόνισης
Κάνε εικόνα τη διαδρομή που πρέπει
να ακολουθήσεις!

Επισημάνση: Ακούς/Ακολουθείς και βρίσκεις τον προορισμό σου.

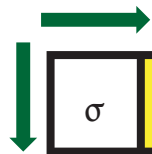
Εντολές:

- Ακολούθησε την πορεία:
Ξεκίνησε από το κάστρο,
προχώρησε προς το ποτάμι,
πάρε τον δρόμο για την εκκλησία.
- Είσαι στο περίπτερο και θες να πας στη φάρμα. Ποιο δρόμο θα ακολουθήσεις και τι θα συναντήσεις;
- Είσαι κοντά στο άγαλμα και θες να πας στην εκκλησία. Ποιος είναι ο συντομότερος δρόμος;
- Από ποια σημεία περνάς για να πας από την πλατεία στο σπίτι: α) στρίβοντας δεξιά, β) στρίβοντας αριστερά;

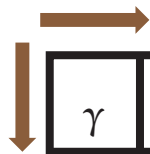

Σωστή σειρά γραμμάτων για σχηματισμό λέξης

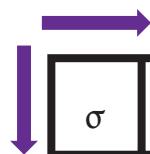
Επισημάνση: Βρες τι λείπει ώστε να είναι σωστή η ακολουθία γραμμάτων για σχηματισμό λέξης, οριζόντια και κάθετα.

σ	α	τ	λ
α	;	ε	ζ
σ	τ	;	α
υ	α	λ	ι

γ	ε	λ	;
;	χ	ι	υ
λ	ρ	α	ρ
ω	σ	τ	α

σ	α	λ	ι
ε	φ	;	α
ν	ν	ε	σ
α	;	λ	η